

П. І. Казан¹

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РУХОМИХ ЗАСОБІВ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ І РЕМОНТУ АВТОМОБІЛЬНОЇ І БРОНЕТАНКОВОЇ ТЕХНІКИ

¹Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Науковий центр Сухопутних військ

Анотація

Об'єктом даного дослідження є розвиток рухомих засобів технічного обслуговування і ремонту автомобільної і бронетанкової техніки

Ключові слова: автомобільна техніка, бронетанкова техніка, рухомі засоби, технічне обслуговування, ремонт, кузов-фургон, кузов-контейнер

Abstract

The object of this study is the development of moving maintenance and repair vehicles of automotive and armored vehicles

Keywords: motor vehicles, armored vehicles, moving vehicles, maintenance, repair, body-van, body-container

Автомобільна і бронетанкова техніка (АТ і БТТ) є основним засобом, який забезпечує високу оперативну і тактичну рухомість військ. Тому, підтримання їх готовності до виконання визначених завдань і підвищення ефективності використання є важливим військово-технічним завданням.

Виконання якісного і своєчасного технічного обслуговування і ремонту (ТО і Р), а також поповнення втрат АТ і БТТ забезпечує підтримання високого рівня бойової готовності військових частин (підрозділів). Проте, аналіз стану парку та відповідності технічного рівня цих засобів у військах свідчить про тенденцію до їх морального та фізичного старіння.

На даний час основу парку рухомих засобів ТО і Р АТ і БТТ у військах складають машини, які були розроблені у 70-80-х роках минулого століття. Їх стан і технічні параметри не повністю відповідають вимогам та характеру ведення сучасних бойових дій.

Особливої актуальності виконання ТО і Р військових машин набуло під час виконання бойових завдань у зоні проведення антитерористичної операції (АТО) на сході України.

Бойові дії у зоні проведення АТО характеризуються підвищеною динамікою та відсутністю чіткої лінії фронту й тилу, що призводить до ускладнення виконуваних робіт з ТО і Р зразків АТ і БТТ, збільшення їх обсягу і часу на відновлення техніки. Також збільшується інтенсивність використання машин, що призводить до зростання кількості поломок, несправностей та відмов. Виникає імовірність бойових пошкоджень.

На початок проведення АТО система ТхЗ Збройних Сил України фактично була неготовою до виконання своїх функцій у повній мірі. Так, наслідком переформування *рвб омбр (отбр)* у ремонтні роти, скорочення ремонтних підрозділів у ланці батальйон-дивізіон стало:

- втрата ремонтно-відновлювальних органів, які спроможні проводити поточний, середній і капітальний ремонт АТ і БТТ та їхніх агрегатів;
- зниження виробничих можливостей ремонтних підрозділів, особливо у польових умовах, через погану укомплектованість комплектами запасних частин, інструментом, пристосуванням та іншим табельним майном;
- неспроможності створити тимчасові ремонтно-евакуаційні органи бригад (ГТР, РЕГ, РемГ) з визначеними можливостями та інше.

У ремонтних органах механізованих і танкових військ для проведення ТО, поточного і середнього ремонту АТ і БТТ у польових умовах використовуються рухомі майстерні з полегшеними герметичними каркасними металевими кузовами-фургонами на шасі автомобіля ЗИЛ-131.

Дослідження конструктивних особливостей та основного виробничого й технологічного обладнання рухомих засобів ТО і Р АТ і БТТ у польових умовах свідчить про такі основні недоліки [1]:

- вказані зразки рухомих майстерень були створені на базі шасі автомобілів ЗИЛ-131 радянського виробництва з кузовами-фургонами типу «К» та «КМ», які на сьогоднішній день експлуатуються понад 25 років;
- кузова-фургоони типу «К» та «КМ», не відповідають сучасним вимогам щодо виробничих можливостей, розширення номенклатури спеціального інструменту й пристосувань з урахуванням типів і марок машин, забезпечення мобільності й маневреності військ.

Застарілий парк рухомих засобів ТО і Р не дозволяє підрозділам ТхЗ виконувати завдання у повному обсязі через надходження на озброєння нових зразків АТ і БТТ.

Підвищити продуктивність і виробничі можливості ремонтних підрозділів та існуючих рухомих засобів ТО і Р можна шляхом їх модернізації або створенням якісно нових зразків.

Загальні тенденції щодо розвитку базових шасі зразків АТ і БТТ, які використовуються для рухомих засобів ТО і Р системи технічного забезпечення військ, знаходяться у прямій залежності від перспектив розвитку зразків АТ і БТТ.

Пропонується створити мобільні універсальні ремонтно-евакуаційні засоби, які дозволять за допомогою одних і тих же автомобілів проводити евакуацію і переміщення ремонтних майстерень (кузовів-контейнерів), об'єднати розрізнені евакуаційні й ремонтні підрозділи в єдиний орган, що проводить ремонт і забезпечення себе ремонтним фондом [2].

Монтаж кузовів-контейнерів рухомих засобів відновлення АТ і БТТ на автомобілях, обладнаних системою «мультиліфт», дозволяє скоротити тривалість розгортання ремонтних підрозділів, зменшити об'єм інженерних і маскувальних робіт, а також використовувати ці автомобілі, після зняття з них майстерень, для евакуації пошкодженої техніки.

Виробниче й технологічне обладнання рухомої автомобільної ремонтної майстерні пропонується розташовувати в уніфікованих кузовах-фургонах, які мають власні джерела живлення та системи життєзабезпечення, яким є автомобільний фургон моделі ОДАЗ-671101 вітчизняного виробництва Одеського автоскладального заводу [3].

Для проведення військового ремонту БТТ у польових умовах пропонується створити мобільну ремонтну майстерню, яка повинна забезпечувати проведення ТО в обсягах ТО-1 і ТО-2, а також виконання демонтажно-монтажних, електрозварювальних, слюсарно-механічних робіт та заряджання акумуляторних батарей.

Тенденції розвитку автомобільної техніки, технологій і виробництва кузовної продукції свідчать про те, що кузова-фургони рухомих засобів ТО і Р поступово будуть замінювати кузовами-контейнерами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Старцев В. В. Перспективи створення сучасної рухомої автомобільної ремонтної майстерні вітчизняного виробництва / В. В. Старцев, І. В. Рогозін, Д. М. Литовченко // Системи озброєння і військова техніка: науковий журнал. – Х.: ХУПС, 2016. – № 2(46). – С. 150–154.
2. Заикин А. А. Перспективы оснащения автомобильной техникой и подвижными средствами технического обслуживания и ремонта Вооруженных Сил Республики Беларусь / А. А. Заикин // Наука – образованию, производству, экономике. – Минск: БИТУ, 2007. – С. 50–54.
3. Кузов-фургон ОДАЗ-671101 Технические требования. Режим доступу: <http://www.perevozka.info>

Казан Павло Іванович, кандидат військових наук, начальник науково-дослідної лабораторії (бронетанкового озброєння та техніки) науково-дослідного відділу (механізованих і танкових військ) Наукового центру Сухопутних військ, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів, e-mail: pavlokua@ukr.net

Pavlo Kazan, Ph. D., Chief of Research Laboratory (armored and engineering) of Research Division (mechanized and armored troops) of Army Scientific Centre, Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy, Lviv, e-mail: pavlokua@ukr.net